

[1018, *Cart. St. Cugat* II, 467, p. 116] (Alt Pallars, 1932-4 i una mica pertot, cf. supra com a nom de peix), i, amb terminació masculina el benasquès *crabido* (Ferraz, 43). Els següents em semblen formes provinents de CAPRITUS, -ITA, amb fonètica mossarab o alt-aragonesa (tots dos coincidents a rebutjar els grups inicials com *gr-*): *cabra garavita* «la que té les banyes dretes però poc aixancades» (Benicàssim, *BDLC* II, 203); arag. *garrapito* 'mena d'esquella' Sallent de Gállego, 1966; crec que significava quelcom d'això (no trobem la nota completa) el mot *Carapit* recollit cap a CastPna., i a les Valls de Segó en variant *g-* anotat en la frase «el carter duia *garapits*», 1962.

També l'arag. *krapito* de les valls més occidentals (*RLiR* XI, 181) pot correspondre fonèticament a -ITUS. Notem que la formació *krabit* arriba fins al Capcir, i s'estén amplament per terres franceses, del tot allunyades dels diminutius castellans.² + *Acabridor* sembla tenir el significat de 'indret on fan muntar les cabres pel boc' (*L'Acabridor NL* a Bula Terranera). *Cabridar*; *cabridada*; *cabridella*; *cabridar*, -idera, -ideria. *Cabridet* [JRoig, *Spill*, 8067]. *Encabritar-se* [escr. Renaix.: «sota ls cabells blancs s'encabritava l'ànima amb un entremaliament de juvenesa», PCoromines, *Presons Imag.*, autògraf, i 2.ª, tot i que la 1.ª edició va posar *encabridava*, p. 198]; *encabridada*; *descabridar*.

+ *Cabrerissa* 'corral on tanquen les cabres': forma primitiva (cf. *Vacarisses*, *navalleris*) que quasi no es conserva més que com a nom propi, o bé en la forma superposada *cabrissa* mall. (*BDLC* IV, 344). *Cabriu* adj. 'pertanyent a cabres' [1360, «bestiar *cabriu*»; «si negun bestiar de llana o *cabriu* entrarà dins los dits patis», doc. de Tortosa a. 1385, *BABL* XII, 50]. *Cabró*, encara que menys usat que en castellà, s'ha usat també en català, especialment amb caràcter pejoratiu, o pertanyent a estrats socials inferiors, o com a variant estilística: «carn de caça, ço és cervos, cabirols, *cabron*-monter, llebres, conills». Eiximenis, *Terç*, *NCL* VI, 51; «les ovelles a la dreta, e los bochs a la sinistra --- a la sinistra, ab los *cabrons!*», St. Vicent F., *Sermons* I, 41.6; en el *Receptari* valencià de Micer Joan, a. 1466 (*BABL* VII, 328); és d'ús popular i arrelat en una zona del Princ. que comprèn des de Balaguer fins a Solsona, Berguedà, Vic i algun poble de l'Alta Garrotxa (Rocabruna, *BDLC* IX, 190, com respon a l'ús en MVayreda, *La Puny.*, p. 176); d'altra banda, cap a Montserrat té un sentit com el ja vist de *cabrer*: 'gotim o raïm que queda després de veremar' (*BDLC* IX, 344). En algunes comarques valencianes n'apareixen derivats com a nom de plantes espinoses: *punxa cabrona* 'espècie d'argelaga sense flor ni fulla' a Tàrbena (cf. *Alcambonars* com a NL), *an-cabroneres* planta silvestre que veiem a Barx (1963); cf. cast. *cambronero* (veg. DCEC). *Cabronada*. *Ca-bronell*.

Cabré, *cabruna* [1411, diccionari Alcover-Moll, i ja «bestia de lana o de *cabriu*» en document de Puigcerdà a. 1288, *Rev. des L. Rom.* IV, 507], cosa que ha anat caient en desús, també a les terres del Nord, re-

emplaçat cada cop més pel collectiu *cabrum*: Alart, en publicar això, ho comenta anotant «le catalan dit *cabrum*». Aquest pròpiament ha estat sempre substantiu collectiu (no pas adjectiu), i amb aquest valor llegim ja «tota càrrega de pells aynines o *cabrum*, 4 drs.» en doc. de Perpinyà de 1288 (*RLR* IV, 507), «tot gènero de *cabrum* foraster» en doc. de la Secuita de 1752 (que he citat supra per a *cabrall*); AMAlcover negava que es pogués usar *cabrum* com a adjectiu (*BDLC* IV, 343) i de fet ell no ho testimifica a Mallorca més que com a substantiu (*BDLC* IX, 347) però ell mateix acabà per admetre «*bestiar cabrum*: les cabres» (*BDLC* IX, 182) i va titular el ric treball especial, a què aquestes dades pertanyen, com a «Vocabulari del bestiar *cabrum*» (*BDLC* IX, 178), i és que la gran semblança de formes (junt amb el caràcter poc productiu del sufix -Ú -UNUS en català) es prestava a aquesta confusió o desviació de valors; de tota manera no manquen alguns altres testimonis de l'ús de la forma en -UNUS en català; aplicat a una qualitat de llet: la mala mare que critica JRoig, *Spill*, no fa més que «mudar de dides» retraient-los que «una dorm massa, / l'altra, let grassa, / blava, cerosa, / e l'altra ayguosa, / altra, *cabruna*» (v. 5223); d'altra banda *herba cabruna* «herba que mengien els conills, moltons, cabres, etc.», com a usual en el Baix Llobregat fins a Montserrat i Besalú (*DAG.*).

Cabrulla com a herba medicinal, Ripoll (diccionari Aguiló), també a Osor (diccionari Alcover-Moll) i anoto també una mata dita «màtacàbra o *kabrùla* o gira-sol», silvestre, de floreta morada, a Llançà (1958): com sigui que *cabrulla* i *cabrull* també apareixen en el *Comte Arnau* de Sagarra, i aquesta té sinònim *cabruja* a Viladrau [lloc que dicunt ad ipsa *cabruja*, 1064, Villanueva, *VLit.* XII, XXVIII, 303], *cabrujancs* a Llofriu,³ ens preguntem si tot això podria venir d'un tipus CAPRUGINEM; d'altra banda no descartem tampoc que *cabrulla* pogués haver-se format partint de CAPRIFÒLIA > *cabre(v)ulla*.

Encabrar-se 'emmandrir-se, quedar-se a l'ombra' a Manyanet (Alt Flamicell, 1957), explicable perquè *cabra* o *cabrera* pren el sentit de 'mandra, ganduleria' a la Vall d'Ager (Porcioles, p. 35).

CPT.: *Cabraboc* 'cabra hermafrodita' [1325, doc. de Valls, *BABL* XII, 369, si bé mal llegit *cabrabech*]: usual a les dues Balears, Sió-Llubragós, Priorat (*BDLC* IX, 183), a l'Empordà *cabrioc* (*AlcM*); sovint surt en la doc. com a nom d'un joc prohibit [1284, Alart, *RLR* IV, 361].

Cabriela 'plat de fideus guisats amb brou de cabra vella', que l'Alcover-Moll i el *BDLC* localitzen a Mallorca en general, però especialment a Binissalem; ara bé Joan J. Amengual, que era de Binissalem, registra *cabrièla* definint-ho «cabra vieja», com a mot «jocós», en el seu diccionari: sembla tractar-se d'una curiosa supervivència mossarab avui alterada: *capraviella*, arabitat en **qabrabiäla*, d'on haplogènia en **qabriäla* > cat. *cabriela*.⁴

Cabrafiga 'figuera femella o borda' [S. XIV]; *cabrafiguera* [1507, «c., arbre: caprificus», Busa-N., B-I-